

≡ Eesti
≡ Kontsert

HOOAJA LÕPPKONTSERT

viul, Saksamaa

Julia Fischer

Academy of St Martin

in the Fields

kammerorkester, Ühendkuningriigid

admirals

Eesti Kontserdi
hooaja peatoetaja

**Ole oma
finantsmaailma
dirigent!**

admirals.com

K 8. MAI 2024 19.00 Estonia kontserdisaal

HOOAJA LÕPPKONTSERT

Julia Fischer

**Academy of St Martin
in the Fields**

Academy of St Martin in the Fields Suurbritannia
Julia Fischer viiul/kontsertmeister, Saksamaa

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)

Sümfoonia nr 29 A-duur KV 201 (1774)

- *Allegro moderato*
- *Andante*
- *Menuetto*
- *Allegro con spirito*

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Romanss viiulile ja orkestrile nr 1 G-duur *op.* 40 (1800–1801)

Romanss viiulile ja orkestrile nr 2 F-duur *op.* 50 (1798)

VAHEAEG

Wolfgang Amadeus Mozart

Sümfoonia nr 40 g-moll KV 550 (1788)

- *Molto allegro*
- *Andante*
- *Menuetto: Allegretto*
- *Allegro assai*

Kontserdi kestus 45min + 30min

Academy of St Martin in the Fields,

mille asutas 1958. aastal Sir Neville Marriner, on üks maailma paremaid ja erilisemaid kammerorkestreid. Legendaarne orkester paistab silma värskete, säravate, nüansipeenete tõlgenduste ning erilise energia ja pühendumusega antud kontsertide poolest. Orkester on tuntud ja armastatud esineja kõikjal maailmas, nende kontserdid on aastaid ette välja müüdud. Praegu juhib orkestri kunstilist tegevust virtuoosne viiuldaja Joshua Bell, kes soleeriva kontsertmeistrina panustab orkestri firmamärgiks kujunenud väikese, dirigendita musitseeriva koosseisu kollegiaalsesse vaimu ja paindlikkusse.

Eestis toimuvat kontserti juhib ja siin soleerib maailmalavade tippviiuldaja **Julia Fisher**, kelle üle 20 aasta kestnud koostöö orkestriga on saavutanud täiuse nii muusikalises mõistmises kui ka ühises lavaenergias. Fischer on mitmekülgne muusik, kes lisaks hiilgavale viiuldajakarjäärile on erakordsete võimetega kontsertpianist, kammermuusik ja viiulipedagoog. Tal on tohutu esinemisgeograafia ning erakordselt tihe ja mitmekülgne kontserdigraafik koos kaasaja kõige väljapaistvamate muusikutega.

Selline kontsert Eestis on meie muusikaelu aastate tippsündmus!

„*Wolfgang Amadeus Mozart on ainus muusik, kellel oli sama palju teadmisi kui geniaalsust.*“ – Gioacchino Rossini

Muusikaajaloo ühe säravaima geeniuse **Wolfgang Amadeus Mozarti** teoste ladus stiil, voolavad meloodiad, selge faktuur ja kergesti hoomatav ülesehitus annaksid justkui põhjust arvata, et tema muusika sündis otsekui iseenesest, ilma mingi pingutusega. Helilooja ise on kinnitanud aga hoopis vastupidist: „On ekslik mõelda, et mu kunst on tulnud mulle lihtsalt kätte. Kinnitan, et keegi pole kompositsiooniõpingutele nii palju tähelepanu pööranud kui mina. Vaevalt leidub kuulsat meistrit, kelle loomingut ma ei oleks sageli ja hoolikalt uurinud.“

Mozart kirjutas oma lühikese elu jooksul üle 600 teose, jättes jälje igasse žanri, mida ta puudutas. Tema muusika ammendamatu rikkust tõendab seegi, et iga põlvkond uurijaid ja interpreete on leidnud temas midagi uut.

1773. aastal astus 17-aastane Mozart Salzburgi peapiiskopi Hieronymus Colloredo teenistusse. Noore helilooja loominguga kartoteegis seisis selleks ajaks rida sümfooniatid ja lavateoseid, hulk viiulisonaate, kvartette jm. 1774. aastal Salzburgis loodud **sümfoonia nr 29 A-duur KV 201** on tema küpsete sümfooniatega otsene eelkäija, kuuludes koos eelmise aasta sügisel loodud 25. sümfooniaga g-moll KV 183 autori

noorusaja parimate saavutuste hulka antud žanris. Neil aastail ilmusid Mozarti orkestrimuusikasse dramaatilised jooned, jõulised karakterid ja väga isikupärane väljenduslaad.

Sümfoonia nr 29 kannab lõpetamise daatumi 6. aprill 1774 – see on periood Mozarti elus, millest on säilinud kõige vähem dokumentaalseid materjale. Teadaolevalt käis ta sel aastal Münchenis, et teha seal ettevalmistusi oma ooperi „Valeaednik“ esietenduseks, kuid põhilise osa 1774. aastast veetis ta siiski oma kodulinnas Salzburgis, mistõttu puudub ka kirjavahetus perekonnaga.

Helilooja ise hindas oma 29. sümfooniat üsnagi kõrgelt – kui ta asus hiljem elama Viini, oli see teos üks neljast sümfooniast, mille Mozart palus oma isal talle Viini järele saata (Mozarti kiri isale 4. jaanuaril 1783). Ta tõi nimetatud sümfoonia Viinis uuesti ettekandele ning kasutas teose muusikalist materjali ühes oma klaverisonaatidest, samuti *sinfonia concertante*'s viiulile, violale ja orkestrile.

Ajal, mil Mozarti karjäär oli jõudnud haripunkti, ilmus Viini muusikamaastikule uus paljutöötav talent – **Ludwig van Beethoven**. „Pange tähele, ta paneb veel terve maailma enesest rääkima,“ lausunud Mozart 17-aastase Beethoveni kohta, kui oli kuulnud teda klaveril

etteantud teemal improviseerimas. Uue sajandi alguseks oli kolmekümnendatesse eluaastatesse jõudnud Beethoven leidnud oma muusikalise keele ning teinud endale Viinis nime väljapaistva helilooja, pedagoogi ja pianistina. Juhatades sisse romantismiajastu, murdis ta oma sümfooniatega lahti klassikalisest vormist, pani oma sonaatidega proovile klaveri tehnilised võimalused ja suundus oma keelpillikvartettidega uute harmooniliste otsingute tee. Autori varasemad teosed on siiski veel kindlalt juurdunud klassikalisel stiili, meenutades oma vormiliselt ülesehituselt ja kerguselt Mozarti muusikat.

Sajandivahetusel, mil Beethoveni perspektiivikat karjääri hakkasid tumestama järjest süvenevad kuulmishäired, on loodud **kaks romanssi viiulile ja orkestrile: nr 1 G-duur op. 40 ja nr 2 F-duur op. 50**. Nende teoste saamisloost on vähe teada. Sissekanne helilooja vestlusvihikust 23. aprillist 1826 annab põhjust arvata, et Beethoven kirjutas need oma viiuldajast sõbrale Ignaz Schuppanzighile. Igatahes oli Schuppanzigh see, kes andis Beethoveni eluajal nimetatud teostega ainsad avalikud kontserdid. Käsikirjade analüüsi põhjal on väidetud, et romanss *op. 50* pärineb varasemast ajast (ca. 1798) kui romanss *op. 40*, mis arvatakse olevat loodud aastatel 1800–1801. Kumbki romanss publitseeriti erineva

kirjastaja poolt: romansi G-duur andis 1803. aastal välja Leipzigi kirjastus Hoffmeister & Kühnel ning romansi F-duur Viini kirjastus Kunst und Industrie-Comptoir 1805. aastal. Vaatamata žanrimääratlusele romanss, mis eeldaks kolmeosalist ülesehitust kontrastse keskosaga, on mõlemad teosed aeglased rondod kahe episoodiga, millest teine on minooris. Palad on tulvil kaunilt voolavaid meloodiaid ning näitavad autori suurepärase orkestritundmist. Romanss nr 2 on esimesest mõnevõrra dramaatilisem ja torkab silma sooloviilipartiiga selle kõrgeimas registris.

Wolfgang Amadeus Mozart orkestri-muusika tippsaavutuseks on tema kolm viimast sümfooniat (nr 39–41), mis valmisid hämmastavalt lühikese perioodi vältel, umbes kuue nädalaga 1788. aasta suvel: nr 39 Es-duur – 26. juunil, nr 40 g-moll – 25. juulil ja nr 41 C-duur – 10. augustil. Muusikaajaloolased on palju arutlenud põhjuste üle, mis otstarbel need sümfooniad on loodud. Nimelt puuduvad andmed teoste tellija kohta ning sellest, et neid oleks Mozarti eluajal ette kantud. Samas tundub uskumatuna, et helilooja kirjutas kolm suurejoonelist meistriteost niisama „sahtlisse“, pidamata silmas konkreetset esitamismõist. Igatahes laskis ta kopeerida teoste orkestripartiit – sellist kulutust poleks ta ilmaaegu teinud. Võimalik, et need sümfooniad olid mõeldud esitamiseks samaks suveks

planeeritud abonementkontsertidel, mis jäid aga toimumata. Siiski oli autoril veel võimalusi nende kuulmiseks, kas siis külaskäigul Leipzigi 1789, Frankfurti 1790 või heategevuskontserdil Viinis 1791. Kõigis neis paigus mängiti üht tema sümfooniat, ent kavalehtedel pole öeldud, millist täpsemalt – tundub aga üpris tõenäoline, et autor soovis seal esitleda oma kõige värskemaid oopuseid.

Helilooja tolleaegsest kirjavahetusest ilmneb, et 1788. aasta oli tema elus raske aeg ja seda nii majanduslikus mõttes kui ka tervisevõime tõttu.

Sümfoonia nr 40 g-moll KV 550 sisemises rahutuses ja vaoshoitud traagilises alatoonis võib aimata peegelpilti helilooja hetkeolukorrast. Kõigist Mozarti sümfooniatest on vaid kaks minoorse helistikus (nr 25 ja 40), mõlemad g-mollis, millele mõned Mozarti uurijad on omistanud erilist tähendust, nimetades seda „kirgliku valu helistikuks“. Sümfoonia nr 40 on muusikaliselt väga terviklik, kusjuures teose raskuspunkt langeb viimasele osale (Haydni sümfooniatel ja enamikus Mozarti nimetatud žanris teostes oli kõige kaalukam sümfooniatsükli esimene osa). 40. sümfooniat iseloomustab julge harmooniakäsitlus, kontrapunktiline meisterlikkus ja suurepärase orkestratsiooni ning mitmed põlvkonnad on pidanud seda teost sümfooniažanri ideaaliks.

Evelin Kõrvits

Julia Fischer on mitmekülgne muusik, kes lisaks hiilgavale viiuldajakarjäärile on erakordsete võimetega kontsertpianist, kammermuusik ja viiulipedagoog. Münchenis saksa-slovaki perre sündinud Julia sai esimesed viiulitunnid 3-aastaselt ning õppis seejärel klaverit oma ema Viera Fischeri käe all. 9-aastaselt asus ta õppima tuntud viiuliprofessori Ana Chumachenco juures, olles hiljem tema mantlipärija Müncheni Ülikoolis. 1995. aastal võidetud esikoht rahvusvahelisel Yehudi Menuhini konkursil oli üks tema varase karjääri verstapostidest, millest alates on ta esinenud maailma tipporkestrite ning tuntud dirigentidega, nagu Herbert Blomstedt, Alan Gilbert, Jakub Hrůša, Vladimir Jurowski, Juanjo Mena, Riccardo Muti, Vassili Petrenko, Esa-Pekka Salonen, Thomas Søndergård, Juri Temirkanov, Michael Tilson-Thomas ja Franz Welser-Möst.

Sellesse hooaega jäävad mitmed kontserditurneed, nende seas Suurbritannia orkestriga Academy of St Martin in the Fields, Kuningliku Filharmooniaorkestri ja Vassili Petrenkoga ning kammerkontserdid pianist Julianna Avdejeva ja Julia Fischer Kvartetiga. Ta on resideeriv artist Prahas, kus ta esitab kammermuusikat Tšehhi Filharmoonikute liikmetega. Julia Fischer valiti solistiksi 2023. aasta Nobeli preemia kontserdile, kus ta mängis Stockholmi Kuninglike

Filharmoonikute ees Esa-Pekka Saloneni juhatusel. Veebruaris naasis ta San Francisco Sümfooniaorkestri juurde ja märtsis tõi esiettekandele Daniel Kidane'i viiulikontserdi koos Londoni Filharmooniaorkestri ja Edward Gardneriga.

Hooaja 2022/23 tähtsündmusteks olid residentuur Dresdeni Riigikapelli juures, kontserdid Chicago Sümfooniaorkestri ja Riccardo Mutiga ning Prantsuse Rahvusorkestri ja Cristian Măcelaruga, lisaks kammerkontserdid Schubertiade festivalil ning 20-aastase koostöö tähistamine tšellist Daniel Müller-Schottiga.

Julia Fischeri muusikalised saavutused ulatuvad viiulivirtuosi karjäärist palju kaugemale. Innuka kammermuusikuna esineb ta lisaks viiulile ka klaveril, samuti on ta pühendunud õpetaja, ansambli rajaja ja kunstiline juht. 2010. aastal asutas ta koos viiuldaja Alexander Sitkovetski, vioolamängija Nils Mönkemeyeri ja tšellist Benjamin Nyffeneggeriga omanimelise kvarteti, millega käiakse ulatuslikel kontserdireisidel. Ülesastumine 2010. aastal Frankfurdi Alte Operis märkis Fischeri debüüti pianistina: ta soleeris kava esimeses pooles Saint-Saënsi 3. viiulikontserdis ja teises pooles Griegi klaveri-kontserdis (ettekanne on saadaval Decca välja antud DVD-l).

Lahutamatu osa Fischeri muusikuteest on õpetamine: ta juhendab noori talente ja meistriklasse (Musikferien am Starnberger See) ning esineb sageli koos oma õpilastega. 2019. aastal asutas Julia Fischer oma kodulinnas Münchenis lasteorkestri (Kindersinfoniker), mille juures ta tegutseb kunstilise juhina. Alates 2024. aastast veab ta kunstilise juhina koos oma kvartetiliikme Benjamin Nyffeneggeriga Boswili suvefestivali Šveitsis.

Julia Fischer on avaldanud arvukalt kriitikute poolt kiidetud ja auhinnatud CD- ja DVD-plaate, esmalt kaubamärgi all Pentatone ja hiljem Decca. 2017. aastal käivitas ta oma muusikaplatvormi JF CLUB, mis pakub eksklusiivset heli- ja videomaterjali, uute salvestiste eeltutvustusi ning ülevaadet tema tegemistest.

Talle omistatud paljude auhindade hulka kuuluvad Saksamaa Liitvabariigi teeneterist, Gramophone'i preemia ja Saksa kultuuripreemia. Fischer mängib viiulimeistrite Giovanni Battista Guadagnini (1742) ja Philipp Augustini (2018) valmistatud pillidel.

Külasta veebiaadressi www.juliafischer.com/club ja ühine JF CLUBi liikmeskonnaga.

Academy of St Martin in the Fields
Foto: Benjamin Ealovega

Academy of St Martin in the Fields

(ASMF) on üks maailma paremaid ja erilisemaid kammerorkestreid, mis on tuntud oma värskete ja säravate tõlgendustega orkestrimuusika kuldrepertuaarist. Orkestri pani 1958. aastal Londoni tippmuusikutest kokku Sir Neville Marriner ja see on oma nime saanud kiriku järgi, kus toimus 1959. aasta novembris nende esimene kontsert.

Aastate jooksul on orkester saavutanud kõrge maine tänu oma eripärasele ja rafineeritud kõlale, pakkudes ületamatuid kontsertettekandeid ja hulgaliselt salvestisi (üle 500), mille seas tõusevad esile Vivaldi „Nelja aastaaja“ plaat (1969) ja Oscari võitnud linateose „Amadeus“ filmimuusika. ASMF on klassikalise muusika publiku seas tuntud ja armastatud esineja kõikjal maailmas, nende kontserdid on aastaid ette välja müüdud.

Praegu juhib orkestri kunstilist tegevust viulivirtuoos Joshua Bell, kes soleeriva kontsertmeistrina panustab orkestri firmamärgiks kujunenud väikese, dirigendita musitseeriva koosseisu kollegiaalsesse vaimu ja paindlikkusse. Belli kureerimisel ning orkestrijuhi ja direktori Tomo Kelleri toel jätkab ASMF oma etteastetes piiride nihutamist uute kõrgusteni, mängides sümfoonilist repertuaari ja kammermuusikat suurtel lavadel üle maailma.

2023. aasta oli orkestril väga tegus: käidi Euroopa-turneel koos Joshua Belliga ning USAs tšellist Gary Hoffmani ja mandoliinimängija Avi Avitaliga, anti kontserte Saksamaal ja Itaalias pianist Seong-Jin Choga ning astuti üles festivalil Bravo! Vail Colorados ja mitmetel suvefestivalidel Saksamaal.

Käesoleval hooajal on tehtud kontserdireis Austraaliasse koos Joshua Belliga, Saksamaale koos Beatrice Rana ja Adam Fischeriga, esinud otseülekandes Royal Albert Hallis „Amadeuse“ filmi taustal, käidud Hispaanias Julia Fischeriga ja külastatud kammerkoosseisu korduvalt Ameerika Ühendriike.

Hooaja tähtsündmuseks oli 2024. aasta aprillis aset leidnud eriliste kontsertide ja ürituste sari „Marriner 100“, mis oli pühendatud orkestri asutaja Sir Neville Marrineri sajandale sünniaastapäevale. Pidustuste keskmes olid etteasted neljas Suurbritannia kontserdisaalis, mis olid Marrineri karjääris olulise tähtsusega, näidates ühtlasi ASMF-i mitmekülgset ja muusikalist kõrgvormi. Kogu see hooaeg on inspireeritud Marrineri ettevõtlikust vaimust ja paljudest viisidest, kuidas tema muusikalised saavutused mõjutavad orkestrit veel tänapäeval ja tulevikuski.

ASMF on jätkuvalt pühendunud õpetamise valdkonnale, tehes koostööd koolidega ja toetades uue põlvkonna orkestrimuusikuid Southbank Sinfonia kaasabil.

I viiul

Julia Fischer
Amanda Smith
Catherine Morgan
Fiona Brett
Matthew Ward
Janice Graham

II viiul

Martin Burgess
Jenny Godson
Mark Butler
Richard Milone
Clare Hayes
Antonia Kesel

Viola

Fiona Bonds
Ian Rathbone
Nick Barr
Alex Koustas

Tšello

Richard Harwood
Juliet Welchman
Rebecca Knight
Ariana Kashefi

Kontrabass

Lynda Houghton
David Stark

Flööt

Claire Wickes

Oboe

Alun Darbyshire
Rachel Ingleton

Fagott

Richard Ion
Lorna West

Metsasarv

Stephen Stirling
Jamie Shield

Eesti Kontsert: produtsent Tuuli Metsoja, assistent Kaisa Kroon

Eesti Kontsert

Haapsalu Valgete Ööde 27.-30. JUUNI 2024 festival

- N 27.06** kell 19.00
Uuemõisa mõis
Muusikaline moment
Andres Kaljuste viiul
Sophia Rahman klaver
- N 27.06** kell 21.00
Haapsalu toomkirik
TÖNU KÕRVITS. TRILOOGIA II OSA
Sina oled valgus ja hommik
Läti Raadio koor
Tallinna Kammerorkester
Dirigent Risto Joost
- R 28.06** kell 19.00
Villa Friedheim
Kohtumisrajad
Marianne Leibur vokaal
Joel Rasmus Rimmel klahvpillid
- R 28.06** kell 21.00
Haapsalu toomkirik
TÖNU KÕRVITS. TRILOOGIA I OSA
Lageda laulud
Voces Tallinn
Tallinna Kammerorkester
Dirigent Risto Joost
- R 28.06** kell 23.00
Haapsalu raudteejaam
ÕÖKONTSERT
Holger Marjamaa trio
Holger Marjamaa klaver
Heikko Rimmel kontrabass
Juss Lehtonen trummid
- L 29.06** kell 10.00
kell 14.00
Haapsalu raekoda
Suvitaja jalutuskäik
- L 29.06** kell 12.00
Haapsalu kuursaali kölakoda
Promenaadi-kontsert
- L 29.06** kell 16.00
Villa Friedheim
VESTLUSRING
Rannap • Kõrvits Grünberg
- L 29.06** kell 18.00
Haapsalu linnuse väike hoov
Rannap & Rahvusmeeskoor
Rein Rannap
Eesti Rahvusmeeskoor
Dirigent Mikk Üleoja
- L 29.06** kell 21.00
Haapsalu toomkirik
TÖNU KÕRVITS. TRILOOGIA III OSA
Tiibade hääl
Eesti Filharmoonia Kammerkoor
Tallinna Kammerorkester
Dirigent Risto Joost
- L 29.06** kell 23.00
Haapsalu linnuse väike hoov
ÕÖKONTSERT
Grünberg. Hingus & OM
Eesti Elektroonilise Muusika Seltsi Ansambel
Kunstiline juht Taavi Kerikmäe
- P 30.06** kell 12.00
Haapsalu kultuurikeskus
LASTEKONTSERT
SIPSİK
Anu Lamp tekst
Anna Smirnova klaver
Tallinna Kammerorkester
Dirigent Rasmus Puur
- P 30.06** kell 16.00
Haapsalu kultuurikeskuse rõdusaal
SÕNA JA MUUSIKA
Konrad Mäe kirjad
Kirju loevad
Helvin Kaljula, Kristjan Üksküla,
Erik Richard Salumäe, Andri Luup
EMTA üliõpilaste keelpillikvartett

Piletid: Piletilevi | Eesti Kontserdi kassad

haapsalufestival.ee

OLEREX

Saaremaa ooperipäevad

23.-28.07.2024

Kataloonia Ooper

visit estonia

visit saaremaa

VEHO

Jazz

INFO JA PILETID
saaremaaopera.com

**Eesti
Kontsert**

HOOAJA
AVAKONTSERT

ARTUR KAPP

Oratorium Hiib

Tuuri Dede metsosopran • **Tamar Nugis** bariton, RO Estonia
Raiko Raalik bass, RO Estonia • **Ain Anger** bass
Segakoor Latvija • **Eesti Rahvusmeeskoor**
Tütarlastekoor Ellerhein • **Eesti Riiklik Sümfooniaorkester**
Dirigent **Neeme Järvi**

R 20. SEPTEMBER 19.00 Estonia kontserdisaal
L 21. SEPTEMBER 19.00 Pärnu kontserdimaja

eestikontsert.ee

**Eesti
Kontsert**

Londoni Filharmoniaorkester

Marcel Johannes Kits tšello
Dirigent Santtu-Matias Rouvali Soome

*Elgar. Kontsert tšellole ja orkestrile e-moll, op. 85
Sibelius. Sümfoonia nr 3 C-duur op. 52*

N 17. OKTOOBER 19.00
Estonia kontserdisaal

eestikontsert.ee

EESTI KONTSERDI
HOOAJA PEATOETAJA

admirals

LIVIKO
— anno 1898 —

AUTOPARTNER

OLEREX

SORAINEN

/eestikontsert

/eesti_kontsert

eestikontsert.ee